



tým: Eliška Bartoňová, Anna Čermáková, Adéla Horníková, Anna Hubená, Samson Válka

Scénář reportáže

Vstup 1 (Payne): *"No a byl to takový teror, mluvilo se o válce. Já si to, co si vzpomínám, že se mluvilo o tom, že možná bude válka."*

Vstup 1 (žáci): "Takto vzpomíná pan Jan Payne na 50. léta, kdy chodil na základní školu. Na původ tohoto filozofa, lékaře a disidenta vždy poukazovalo jeho americké příjmení, které zdědil po svém otci."

Vstup 2 (Payne): *"Já jsem měl učitelku v první třídě a ta, protože můj táta se teda jmenoval anglicky Harry Donald Payne, takže ona k němu pojala jakousi třídní nenávisť."*

Vstup 2 (žáci): "Srpen roku 1968 strávil Jan Payne v Anglii, kde se dozvěděl o okupaci Československa. Takhle si na onen den pamatuje."

Vstup 3 (Payne): *"Úplně přesně si na něj vzpomínám, naprosto jasně, protože to jsem zažil, když jsme jeli, když jsme jeli autobusem do Stonehenge. Tam jsem se dověděl tu zprávu a naši byli, moji rodiče s mými mladšími sourozenci byli v Rakousku a byli jsme tak domluvení, že když sem vpadnou Rusové, tak že budeme všichni emigrovat, celá rodina. Stalo se to, že mí rodiče 20. srpna pozdě večer překročili hranice z toho Rakouska a zprávu se dověděli už v Čechách. Letiště bylo rozstřílené, takže já jsem si musel dojednat, letenku změnit do Vídně a z Vídně jsem přejel vlakem do Prahy. Tak jsem se dostal zpátky."*

Vstup 3 (žáci): "Jana Payna tato událost hodně ovlivnila, jelikož měl pocit, že se režim začíná od poloviny 60. let uvolňovat."

Vstup 4 (Payne): *"Bylo to velké trauma mého života, které poznamenalo náš život zásadním způsobem ve všech možných ohledech. Ta ta možnost svobody, kterou jsme, my jsme se nadechli v roce '68, že by svoboda mohla být. A teď najednou bylo všechno pryč."*

Vstup 4 (žáci): “Jako mnoho lidí, i on doufal, že tanky brzy odjedou, ale to se mu splnilo až po dlouhých 20 letech po listopadových událostech roku 1989. Ptali jsme se ho, jak celý tento měsíc vnímal.”

Vstup 5 (Payne): *“To to byl dlouhý měsíc, na začátku listopadu určitě něco jiného než na konci listopadu. A 17. listopadu byla demonstrace, no a ta byla oficiálně povolená a já jsem chodil na všechny demonstrace ty neoficiální. No a, když byla jednou povolená demonstrace, tak jsem si říkal, to je docela bezpečná a poslal jsem tam svojí manželku.”*

Vstup 5(žáci): “I když Jan Payne na demonstraci osobně nebyl, stejně sehrál při pádu komunismu významnou roli. Byl totiž přítomen událostem, které dnes známe jako případ mrtvého studenta Martina Šmída.”

Vstup 6 (Payne): *“Drahomíra Dražská byla na té demonstraci a tvrdila, že tam zemřel student. My jsme tuhle tu zprávu od té Drahomíry Dražské dostali, nahráli jsme to. Tehdy to bylo vzácné, ale můj bratr měl to nahrávací zařízení, takže jsme nahráli ten rozhovor a šli jsme za Petrem Uhlém. No a zase vlivem různých okolností jsme přesvědčeni, že Petr Uhl vyhlásil, že na Národní třídě zemřel student.”*

Vstup 6 (žáci): “Příběh o údajně mrtvém studentovi přitáhl na další demonstrace velké množství lidí a stal se klíčovým momentem sametové revoluce. Přestože to v době komunismu nebylo pro Jana Payna snadné a na pozadí oněch událostí stál smyšlený příběh, vzkazuje jedno.”

Vstup 7 (Payne): *“Já bych doporučil držet se pravdy.”*